

Diari d'un emigrant

Divendres, 23 de setembre de 2009

Avui ha estat el meu primer dia d'escola des de l'arribada a Kläpedia, una ciutat molt maca de Lituània. La meva família i jo vam marxar de la nostra terra, Catalunya, per motius econòmics ara fa un mes.

Mai no havíem gaudit d'un nivell de vida alt, però els darrers temps la situació es va agreujar quan van acomiadar els meus pares, tots dos funcionaris, per privatització del seu sector. Per acabar-ho d'adobar, ningú no va voler donar feina al meu germà tot i tenir estudis universitaris, i és que de fet, no érem només nosaltres els que teníem problemes, sinó tot el país. No vam poder marxar a cap país de l'Unió Europea, perquè cap ens va voler. Les paraules d'igualtat, justícia i pau amb què s'havia fundat ara havien desaparegut. Després de dubtar molt, vam decidir emigrar a Lituània, on teníem un oncle. Ell ens va proporcionar els bitllets d'avió i ens va solucionar els problemes amb els papers. També va ajudar els meus pares a trobar feina.

Jo em sentia destrossat i inútil. Destorssat per haver-ho perdut tot, i inútil perquè era l'únic que no portava diners a casa, ja que el meu germà s'havia buscat feina. Per ajudar amb alguna cosa, vaig decidir ocupar-me dels àpats, cuinar, anar a comprar, etc. Així els meus pares podien treballar més i jo em sentia una mica més útil.

A Catalunya, hi tenia tota una vida muntada: amics, família, escola, amors, vida social... Ho vaig perdre tot en quatre dies, de la nit al dia.

Vaig arribar a Lituània, tal com he dit, tot just fa un mes. M'havia passat els últims dies al meu país intentant aprendre lituà, però és una llengua complicada i no me'n vaig sortir. La meva única esperança quan vaig arribar aquí era que la gent parlés anglès. Al cap de poc em vaig adonar que havia estat un error confiar en l'anglès com a llengua internacional. Avui ha estat amb el meu primer dia d'escola des que vaig arribar. Els meus pares em van inscriure a l'escola pública més a prop del barri, però no han pogut comprar-me els llibres.

La primera experiència amb l'institut, els companys de classe i els professors a estat inoblidable. El meu nivell d'anglès no és gaire alt, cosa que suposava que em seria un problema, però ha resultat que els professors no l'entenen o que tenien un nivell encara més baix que el meu, i ja no parlem dels alumnes. Resulta que ells com a idioma internacional estudien rus, en lloc d'anglès.

Només entrar a classe, a les set, una hora i mitja abans del que jo estava acostumat, m'han fet anar al despatx del director. Ha

resultat ser una directora, i no un director. No hi era ella sola, sinó que també hi havia dos professors més.

Estaven asseguts darrere una taula blanca i a davant tenien una cadira encoixinada, on se suposava que havia de seure jo.

Un cop assegut, la directora ha deixat anar una frase en lituà, de la qual només he entès: *jo, Klava* (un nom propi, he suposat) i *escola*.

Ja era alguna cosa, però no era suficient. Dec haver fet una cara de babau impressionant ja que la directora ha vist de seguida que no l'havia entès. Després de passar-se un moment pensant, ha deixat anar una altra frase, aquest cop en rus. D'aquesta altra només he entès Klava, i perquè ja l'havia sentit abans. Després de pronunciar les paraules, tots tres se m'han quedat mirant com si esperessin alguna resposta. Què volien que els digués? Si ni tan sols l'havia entès!

El primer que he provat ha estat de parlar en esperanto, però evidentment, cap dels tres el parlava. El professor de la dreta l'ha reconegut, però no el sabia.

Mig amb gestos, en lituà, en anglès, en castellà i en català he intentat fer-los entendre com em deia i d'on era. El professor de la meva esquerra ha fet uns quants comentaris als altres com si els hagués traduït el que jo havia dit.

-Do you speak english? -m'ha preguntat amb un accent molt estrany.

-Yes, I do! -he contestat jo a l'acte.

Ens hem fet unes quantes preguntes tot i que o no ens enteníem o només ho fèiem parcialment. Amb tot, he aconseguit explicar una mica la situació de la meva família, d'on venia exactament i per què n'havíem hagut de marxar.

Després de la breu conversa en anglès, m'han portat, tots tres, a fer una mena de visita turística per l'institut escola. És un edifici enorme i pel que he pogut entendre hi estudien més de dos mil alumnes. M'ho han ensenyat tot: l'aula de música, la de plàstica, els laboratoris, les aules de tecnologia, el gimnàs i fins i tot la cuina menjador.

Tot l'institut està molt ben cuidat, tot decorat amb fotos, pintures i retrats. Tot fa força patxoca. L'edifici té tres ales, una és per als dos primers cursos, l'altra per als tres següents i la tercera per als dos darrers cursos. A mi, per edat, m'ha tocat d'estar a la segona ala.

Finalment, m'han portat en un grup del meu curs i he fet totes les classes com un nen normal: rus, lituà, química, física, esport i matemàtiques. Evidentment no he entès res absolutament.

He entrat a mitja classe de rus, he deduït que ho era per l'alfabet ciríl·lic de la pissarra. El professor després d'intentar fer-se entendre m'ha fet seure i no m'ha tornat a parlar en tota l'hora.

La resta de classes han estat més o menys igual, l'única en què he pogut aprofitar el temps ha estat a classe d'esport. L'hem feta en

un pavelló força equipat. Tocava jugar a bàsquet i jo en això, me'n surto força bé, perquè a Catalunya hi jugava. El professor ha fet una petita explicació que m'ha semblat que havia de servir per recordar als alumnes les normes d'un partit de bàsquet.

El professor feia gràcia de veure. Era bastant baixet, però molt musculat. Tenia les cames molt petites comparades amb la resta del cos, que el tenia molt desenvolupat. Corria amunt i avall, botant la pilota desesperadament i bramant instruccions.

Ha manat fer un circuit tot botant la pilota i fer una finta a cada canvi de direcció. Ho he fet al màxim de bé que he sabut i de seguida molts companys han volgut fer equip amb mi, cosa que m'ha ajudat a integrar-me una mica, això sí, sense dir-nos ni piu.

En algunes classes, el professor intentava explicar-me alguna cosa o avaluar el meu coneixement sobre l'assignatura en qüestió, però tots ho han deixat estar ja que no hi havia manera. He passat les cinc primeres hores completament absent, amargat per no poder participar. Alguns companys han intentat acostar-se una mica a mi, però tots han tingut el mateix èxit que els professors.

A l'hora d'esbarjo, un grup de nois primer i un grup de noies després se m'han acostat i m'han intentat dir alguna cosa. Una mica ens hem entès, a base de dibuixos i gestos. Si alguna cosa he après, és que els lituans poden tenir noms molt estranys com ara Gintaute o Egidijus.

Quan ha arribat l'hora de matemàtiques, tot ha canviat. Ha resultat que just aquell mateix dia començaven el tema d'equacions. Jo en sóc un veritable expert ja que a Catalunya ho havia treballat durant mesos i havia tingut un bon professor. Només començar la classe, el professor ha fet un discurs, del qual només he entès el meu nom, i tot seguit ha escrit una equació a la pissarra, m'ha cridat i me l'ha assenyalada tot allargant-me un guix.

Jo estava molt nerviós, ningú no parlava, tothom esperava el meva reacció. Era una equació força complicada de segon grau. He sentit que el professor deia el meu nom i m'he girat, m'estava donant una calculadora. Perfecte! Ja tenia tot el que necessitava. Es tractava de trobar les arrels d'un polinomi, ja que era igual a zero.

El primer que he fet, ha estat factoritzar l'equació. Així m'era molt més fàcil resoldre-la perquè es transformava en dues equacions de primer grau.

He tardat uns quants minuts, però finalment l'he resolta i després d'encerclar el resultat, el professor ha fet un petit comentari i tothom ha començat a aplaudir. Jo, vergonyós de mena, he corregut a seure a la cadira.

Però estava molt content que, per fi, algú entengués el significat complet d'alguna cosa que expressava, encara que fos amb forma matemàtica.

Al cap d'un moment el professor ha vingut amb un full ple d'operacions i, amb gestos, m'ha fet entendre que les havia de resoldre i després ensenyar-les-hi. Així ho he fet i quan les ha vist, ha

parat la classe i ha pronunciat un discurs elogiant-me. Ho he deduït per les mirades dels companys, plenes d'admiració, algunes d'enveja i d'altres de malfiança i m'ha corregit algun error. Tot seguit me n'ha donat un altre.

Jo estava encantat de poder participar per fi en alguna cosa. Però com que tot el que és bo s'acaba, ha sonat el timbre i hem marxat tots cap a casa.

He baixat amb un grup de nois i noies de la meva edat que feien el mateix camí de tornada a casa. Un dels nois m'ha felicitat per l'actuació a la classe de matemàtiques amb gestos. Jo li he contestat gràcies en lituà, una de les poques paraules que sé. M'ha posat molt content que, des del primer dia, ja hi hagués algú a qui caigués bé.

Recordo que, a la meva terra, no sempre es rebia bé els immigrants. Ara que sóc jo qui emigra, sé el que és i agraeixo que la gent no em rebutgi, sinó que m'accepti i em compregui.

Quan he arribat a casa, tot berenant, he pensat quin discurs devia haver fet el professor de matemàtiques en començar la classe. No m'ha estat gaire difícil figurar-m'ho. Segurament els havia explicat la genialitat de les matemàtiques, un llenguatge que pot parlar i expressar qualsevol persona i que tothom, a l'acte, sense traductors ni intermediaris, pot entendre. D'aquesta meravellosa eina amb què podem traduir un enunciat de lletres en una expressió de nombres que entendrà tant un català com un lituà com un xinès. Totes les persones del món escriuen igual en aquest llenguatge, totes les persones del món estan d'acord en com s'han d'expressar les operacions. No és genial?

Les matemàtiques són un exemple a seguir. Si hem estat capaços de construir un camp on tots som iguals, on tots ens hi entenem, per què no ho podem fer també fora d'aquest camp?

Les matemàtiques demostren que un món d'harmonia, pau i comprensió és possible.

Roger Sanjaume i Calvet
Cardedeu, 30 de març de 2006